

der macht over
ren lang zoo te
zoover de zonde
d verwond was
k het licht door
ing was voorbij
met Zijn zoet
op den Calvarie-
en Thabor. Groen
haar liefde om
in haar hart de
gedaan over heel
van voorbode te
n, die God ver-
ter toevertrouwd
zoo kon ze ook
ste omgeving be-
de honger naar
huldig leven een
ke stille heiligen
over het goede,
van het kwaad;
d in vele hart-
an naar de stille
zaamheid boven
st gebed, terwijl

heeft, het land,
haal.

t opvallen is de
geschiedenissen
denissen.

met zulke door-
eloooven zelfs dat
en kunnen voor-
om zulke dingen
daarom waarlijk

a ook zulke be-
en wijzen, dat in
ts meer bijkomt,
ristelijke nog

te zielsontroering
dingen.

hare zielver-
recht zaligmakend
of, dat enkel rust
heeft.

indingen, als men
de zaligheid
grond der zaak
ligheid bij zich-
en eenigen Zalig-

dat de Lingboek
tsche analogieën
het ontbreken. Ze
loor voorgangers,
Roomschen af

Pastoralia
lezer dagen over
artoe wordt hier

oedeelden, is het
en, dat Maarten
tharina van Bors-
en instelling ge-
lijk en geestelijk
geweest. De he-
holieke pastorie
t hun bedienend
ot het predikants-
van het Protes-
was een revolu-
ionder omkeer-
rige hervorming

worden dan ver-
woorden gezegd;
s zet:

uar stichting de-
ag vrijwel onaf-
stantische pastorie
e overige klassie-
Nog bostendig
zijn eigenaardige
ringen, zijn eigen-
conflicten als een
an den wijsden-
sche Katholieken
voor de moderne
centra van be-
en geweten, uit-
en krachten. De
de Protestantische
eken.

geschiedenis het
tegen als schijn-
s het bestaan van
deze gezinnen. Er
chten gelijk er in
ch is, ondanks de
ie de roeping en
t predikantendom
t predikantgezin-
onen en dochters
schappij.

in het predikants-
etiek. Want in alle
ingang heeft ge-
rafie kan het ge-
looze levens, die
of op welk ver-
der

gebied, ook voor de menscheit van belang zijn
geworden, ten slotte op een of andere wijze aan het
predikantsgezin, dat een ras van moreel en fysiek
begunstigde creaturen in het aanzijn heeft geroepen.

Wie nagaan, welke namen van verdienstelijke bur-
gers men uit het levensboek zou moeten schrap-
pen, zoo Maarten Luther zijn revolutionaire daad
op 13 Juni 1525 niet met een huwelijk had bekrach-
tigd; besefte eerst, welk een energie er door het
Roomsche-Katholieke priester-coölihaat is verloren
gegaan.

Tot zoover de „N. R. C.”.

De bescheidenheid vordert nu een ootmoedig zwij-
gen. Het is een troost, dat de predikant er hier en
daar weer zoo wat hovenop komt.

Gronden?

In „Het Alg. Weekbl. v. Chrdm en Cultuur” schrijft
Reflector over de „stad zonder tempel”: Amsterdam,
voorzoover het nieuw is. De oude stad wordt al meer
verlaten, en de daar gebouwde oude kerken loop-
langzamerhand leeg door verplaatsing der bevolking,
en daaromheen komt een nieuwe stad maar dan zon-
der tempel. Ter verklaring en ter veroordeeling van
het kerkverzuim schrijft hij:

Kunnen wij ze geheel ongelijk geven, al die dui-
zenden, die op zoo'n warmen Zondag de stad uit-
trekken en anders veroordeeld zijn op een achter-
of voorkamertje bij elkaar te hokken in de Kinker-
beurt of in de 2e Jan Steenstraat? Is het wel van ze
te vergen, dat zij terwille van het vierde gebod een
heelen Zondagnmiddag zitten te braden op een derde
of vierde verdieping in een achterafbuurt? Heeft
somme die treinconductor gelijk, die zei: „als wij in
den tijd van Mozes geleefd hadden, zouden wij con-
ducteurs allen Levieten geweest zijn, want wij zor-
gen ervoor, dat er uit de groote stad tenminste
nog 'n paar duizend in Zandvoort of Bussum aan
hun Zondagsrust toekomen”. En toch — er zijn te
allen tijde hier in Amsterdam kazernewoningen ge-
weest en onze aesthetisch zoo beroemde slegen en
grachtjes zijn in warme zomers waarlijk nooit aan-
trekkelijk geweest. Zijn ze zoo te beklagen die tal-
rijke groepen, die men vooral nog onder de Gerefor-
meerden vindt, die men op Zondagnmorgen met
't heele gezin, weer of geen weer, ter kerke ziet
gaan? Het is hun ontspanning, hun rust, hun con-
versatie, hun ontwikkeling, alles tegelijk. En dat is
't geweest door alle eeuwen van ons volksbestaan
heen.

We zullen het wel niet met hem eens worden. Niet
over het levitische in den Zondagsdienst der treinen.
En evenmin over de motieven van de Gereformeerden.
Tot nog toe doen zij het meeste na de Roomschen om
den kerkbouw bij te houden in de nieuwe stadswijken.
Maar zou Reflector waarlijk langs lijnen van reflectie
kunnen komen tot de gedachte, dat men duizenden
gelden over heeft voor „ontspanning, rust, conver-
satie, ontwikkeling”? Als dat alles was...

K. S.

BOEKBESPREKING.

„Een blik in het onderwijs van Jezus.
De gelijkenis van den rijken man en den
armen Lazarus”, door Dr M. van Rhijn.
Groningen—Den Haag, 1924. — J. B.
Wolters.

Een van mijn groote bezwaren tegen dit boek heb ik
reeds ontwikkeld in een artikelje onder Kerkelijk Leven.
In heminnelijke onnoozelheid heeft men gemeend, dat
Dr v. R. het in de door mij gewraakte passage niet over
de Gereformeerden had, omdat zij niet met naam en
toenamen worden vermeld. Als iemand zegt: dat is een
waarheid als zekere melkgevend viervoeter, dan noemt
men de koe wel niet, maar dat de koe hier wordt aan-
geduid, zal wel niemand ontkennen.

Dr v. R. noemt in één adem een „uitwendige, streng-
rechtzinnige, zuiver intellectualistische geloofs-
overtuiging”. Welnu, op streng rechtzinnig te zijn ma-
ken juist de Gereformeerden aanspraak. Trouwens, ar-
gumenten, steeds door Gereformeerden gebezigd, wor-
den hier als kenmerkend voor de Farizeeën voorgesteld.
Vgl. bl. 110, 111, 145. In den zin: „De leer der vaderen
wordt getrouw bewaard, men weet zich in eigen kring
en in eigen groep „de naasten”, de Farizeeërs (d. i. de
afgezonderden)” ligt toch zeker meer dan een toe-
vallige overeenkomst, dan de opmerking van ethische
zijde herhaalde malen gemaakt, dat Farizeeën eigenlijk
„afgescheidenen” beteekent. Indien Dr v. R. van een
ander gevoelen was, zou hij zeker deze kwalificatie
tot elken prijs hebben verneden, want een vreemdeling
in de ethische provincie is hij niet. Bovendien: wie-
lets meer van Dr v. R. gelezen heeft, al was 't alleen
maar zijn „Mannelijk Christendom”, kent zijn „ligging”
wel en verwondert zich over zijn denkbeelden aan-
gaande de Gereformeerden niet.

En ik betuig nogmaals: ik waardeer die openhartigheid.
Al moet ik tegen de uiting zelf protest doen hooren.
Dat is echter niet het eenige bezwaar.

Hij beschouwt de gelijkenis van den rijken man en
Lazarus als tegen de Farizeeën gericht.

Zeer interessant is het, wat hij daarbij opmerkt,
maar hij heeft mij voor zijn meening niet kunnen win-
nen. Er is m.i. in zijn betoog te veel „gezochts”.

Ook wat hij schrijft over het ironisch element in
het onderwijs van Jezus, lijkt mij op z'n minst sterk
verdroeven.

Ondanks deze bezwaren echter, wensch ik dit boek
carne in de handen van onze theologen. Er komen
al van frapante opmerkingen in voor, waarmee zij
winst kunnen doen.

Een boek als dit moet kritisch gelezen worden.
Maar dan zal men zich de moeite ook niet beklagen.

Dr v. R. heeft historischen spoorzin, ongewone
Kombinationsgabe en een frissche manier van zeggen.

„Vrouwen uit de Heilige Schrift, door
Dr A. Kuyper. Derde Druk.
Kampen, z. j. — J. H. Kok.

Een boek, dat zonder het te bedoelen, voorbereidend
voor het ontstaan van meisjesverenigingen gewerkt
heeft.

Niet te onderschatten is het inzicht, dat deze 80
meditatieën (50 uit het Oude en 30 uit het Nieuwe
Testament) inzake de roeping en de eer der vrouw in
onzen kring heeft verschaft.

De kracht ervan is nog niet uitgeput.
Mogen het tegenwoordige en volgende geslachten er
even gretig naar grijpen als het vorige.

„Job en het probleem van het lijden.”
Jeugdpreek van Dr H. T. Oberman.
Rotterdam 1925. — N.V. Korteweg en
Stemmering.

Ondiep werk.

Een van de voornaamste kwesties bij het probleem
van het lijden: het verband tusschen algemeene zonde
en persoonlijk lijden wordt hier niet eens gezien. Over
de zonde wordt zoo goed als gezweven. Het standpunt
van Jobs vrienden wordt — alweer hoogst oppervlak-
tig — gequalificeerd als de „oude vergeldingstheorie”.
In dogmatiek was blijkbaar Dr Oberman niet sterk.

De oplossing van het lijdenprobleem is voor hem
hierin gelegen: „Van al wat leeft is de bedoeling
strijd en door strijd tot overwinning en tot de kroon,
die weer bij Gods troon wordt neergelegd.” Hiermee
wordt het probleem slechts van den buitenkant aange-
reerd, al heeft de schrijver het nog zoo over „diepste
diepte”. Zulke termen moeten tegenwoordig nog al
eens dienen om ondiepte te verbergen.

Voor de drie vrienden, die in het boek Job „op het
toonnel” (bl. 10) komen, heeft hij nog wel een goed
woord. Maar Elihu komt er slecht af. Men leze:

„In het boek Job komt één man voor, die ook onge-
voelig is; het is Elihu. Deze jonge man (zie hoofdstuk
32:6) houdt vier schitterende redevoeringen, waar
niemand op in gaat. Eerst laat hij Job, gesteld al, dat deze
zou willen, niet aan het woord, later zwijgt Job zelf.
Er staan „mooie” gedachten in wat hij zegt, vooral
als hij het heeft over Gods stem, die tot den lijdenden
mensch komt op zijn nachtleger en over Gods grootheid
in de schepping, die niemand naast zich duldt — maar
het is geen eigen doorgemaakt leven, het is niet geboren
uit medegevoel, zoals de drie andere vrienden althans
gepoogd hebben te geven; de soliede Elifaz, de goetse
Bildad en de scherpe Sofar, die een week luiden
gewend en gezweven om Jobs diepe leed te peilen,
„want zij zagen dat de smart zeer groot was” (hoofdstuk
2:13). Niet alzo Elihu. Anderhalf hoofdstuk heeft hij
noodig voor zijn aanhef, hij, „de zoon van Berachiel van
Buz uit het geslacht van Ram”. Men merke op de
lichtelijk spottende nauwkeurigheid, waarmee de bij-
zonderheden van dezen in eigen oog zoo belangrijken
woordvoerder worden medegedeeld! Onwillekeurig moet
de bijbelkenner denken aan de manier, waarop Bileam
in Num. 24:3 en 4 zijn optreden inleidt met vermelding
van al zijn qualiteiten. „Ik ben vol van woorden!
In mijn binnenste bruist mijn geest! Mijn borst is als een
wijnvat, dat niet geopend is, als een nieuwe wijnzak
zou het bersten, om lucht te krijgen zal ik spreken...”
Als hij klaar is, zijn wij niets verder dan bij de
andere vrienden” (bl. 10, 11).

Daarenboven stelt hij zich op het standpunt van de
godsdiensthistorische school en acht Job 26:10 waar-
schijnlijk „weer” een zinspel op de babylonische
gedachte van den „Godenberg” (bl. 20).

Mogen onze jonge menschen niet luistoren naar dezen
schrijver, die men door deze uitgegeven preek nog
laat spreken, nadat hij gestorven is.

HEPP.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Amersfoort (vac.-A. M. Donner): J. van Herken te Hillegom
en W. A. Wiersinga te Wormer.

Burum: W. Doorenbos te Midwolde en S. van Leeuwen te
Franeker.

Rotterdam (vac.-G. Wielenga): J. H. Goris te Apeldoorn en
Dr J. Hoek te Soest.

Beroepen te:

Aarlanderveen, 's-Graveland en A. J. Polder: cand. W. H.
Gispen te Scheveningen.

Gruppkerke (Gr.): J. H. Kroese te Leidschendam
Oegstgeest: cand. W. H. Gispen te Scheveningen.

Serooskerke (W.): E. J. Wientjes te Oudshoorn.

Tiel: W. van Gelder te Laagelag.

Voorachoten: Dr D. K. Wielenga te Baarnbrugge.

Aangenomen naar:

Borger: cand. D. Feenstra te Woudsend.

Bedankt voor:

Amersfoort (vac.-A. M. Donner): Dr J. Hoek te Soest.

Groningen: Dr J. C. de Moor te Utrecht.

Kampen (vac.-J. J. Westerboek—v. Eerten): S. W. Bos te
Dokkum.

Oud-Vossemeer: J. Hoekstra te Dalfsen.

St. Jacobi-Parochie, Zeemmerum, Zuidwolde (Dr.) Raard,
Schouwerzijl, Domburg-Westkapelle en Duurswoude: cand.
D. Feenstra te Woudsend.

Intrede te:

Haastrecht: cand. L. E. Smilde. Tekst Ps. 20:8.

Urum: S. Neerkes. Tekst Rom. 1:16a.

Naar Palestina. Naar men verneemt, hopen D.V. Dr
R. E. van Arkel en Dr G. P. Marang, resp. Geref. en Herv.
predikant te Utrecht, en Prof. Dr A. Noordzij, van Drie-
bergen, hoogleraar aan de Rijksuniversiteit te Utrecht, vol-
gend jaar een reis naar Palestina te maken.

Naar Lerwick. Met de mailboot zijn de vorige week
te Lerwick aangekomen de Geref. predikanten Dr N. Kuers,
uit Noordwijk aan Zee, en Dr D. B. Hagenbeek, uit Vlaar-
dingen, om er eenige weken te arbeiden tot behartiging
van de geestelijke belangen van de daar wekelijks af en
toe binnenkomende haringvisschers.

Het rondpreken in de Geref. Kerk van Am-
sterdam. Door den Kerkeraad der Geref. Kerk van Am-
sterdam is in zijn gisteren gehouden vergadering besloten
de proef inkerking-rondpreken met October a.s. op te heffen
en weder als vroeger de predikanten naar toebeurt in de
verschillende diensten te doen voortgaan.

Kerksplitsing. De Kerkeraad van de Geref. Kerk
van Hillegersberg besloot, behoudens goedkeuring der classis,
met ingang van 1 Jan. 1926 de Geref. Kerk aldaar te
splijten in twee Geref. Kerken.

Voor 15 Juli a.s. zal een commissie van voorbereiding
met voorstellen dienaangaande komen.

Nieuwe predikantsplaatsen. Te Den Haag wil
men in de naaste toekomst voor de Geref. Kerk van Den
Haag-Oost een vierden dienaar des Woords beroepen.

Peremptoir Examen. In de vergadering van de
classis 's-Gravenhage der Geref. Kerken, is na peremptoir
examen toegelaten tot den dienst des Woords en der Sacra-
menten in de Geref. Kerken, de heer A. Dercken te Gouda,
beroepen predikant bij de Geref. Kerk van Pijnacker (Z.-H.)

Emeritaat. Dr J. Dijk, predikant der Geref. Kerk van
Haarlemmermeer (Sloterweg), heeft tegen 1 Juli a.s. eme-
ritaat aangevraagd.

Het jubileum der Friesche Geref. Zending.
Ter herdenking van het 25-jarig jubileum van de Zending
der Geref. Kerken van Friesland zal een Zendingdag wor-
den gehouden, terwijl de Kerken zullen worden uitgenoo-
digd zoo mogelijk Zondag 13 September a.s. het jubileum
kerkelijk te herdenken.

Gedenkteeken Dr Koffyberg. De overdracht van
het op het graf van wijlen Dr H. Koffyberg geplaatste
gedenkteeken aan de familie zal Zaterdagmiddag 27 Juni
te 4 uur op de begraafplaats te Ridderkerk plaats vinden.

Evangelisatie. Vanwege het Contraal-Comité voor
Evangelisatie-arbeid, uitgaande van de Geref. Kerken in Rot-
terdam, wordt Donderdag 25 Juni in „Zomerlust”, Oude Plan-
tage te Rotterdam, een Evangelisatiedag gehouden. De R.
Zijlstra, voorzitter van het comité, spreekt 's morgens een
openingswoord, waarna Dr H. Veldkamp, Kralingsche Veer,
hoopt te spreken over: „Kirjath Sefer, de boekenstad”, en
Dr B. van der Werff, Doorn: „Met ontferming bewogen”.

In de middagsamenkomst hopen te spreken: Dr G. Laar-
man, Klundert: „Wat zeggen de menschen van Jezus”; Dr P.
Ch. van der Vliet, Utrecht: „De Nazarener”; en Dr H. Knoop,
van Twijzelerheide: „Christen in dezen tijd”. De heer A.
van der Nadort, Rotterdam, lid van het comité, hoopt het
slotwoord te spreken.

In de pauze, van 12 tot 2 uur, zingt het Evangelisatie-
zangkoor van Katendrecht eenige liederen.

Bij ongunstig weder is de samenkomst in het kerkgebouw
Avenue Concordia.

Evangelisatiedag. Vanwege het Comité van Evan-
gelisatie in Twente, wordt op 27 Juni een openluchtamen-
komst gehouden op de buitensplaats „De Broeierd”, gelegen
aan den straatweg Hengelo-Enschede. Als sprekers hopen
op te treden Dr H. Meulink van Enschedé, Dr W. L. Millo,
van Almelo en Dr G. Verrij, van Hardenberg. Medewer-
king is toegezegd door het Evangelisatie-zangkoor en de Chr.
Harmonie, beiden te Enschedé.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Tweetal te:

Edo: N. Bijdemast te Rotterdam en W. Hendriksen te Am-
sterdam.

Woerden: K. Groen te Zwijndrecht en H. Velens te Noor-
deloos.

Zaandam: G. Salomons te Amersfoort en C. S. v. d. Van
te Lisse.

Beroepen te:

Arnhem: J. Jongeleen te Hilversum.

Boskoop: E. Zwier te Hillegom.

Broek op Langemijk: K. Zuidersma te 's-Gravendeel.

Vlaardingingen en te Haarlem (2e pred. plaats): A. H. Hilbers
te Enschedé.

Bedankt voor:

Franeker: A. H. Hilbers te Enschedé.

Steenbeek: J. de Bruin te Maassluis.

Kerksplitsing. De Kerkeraad der Chr. Geref. Kerk
te Rotterdam heeft in beginsel besloten tot volledige kerk-
splijting over te gaan, zoodat twee gemeenten zullen worden
gevormd. Pogingen worden in het werk gesteld om aan den
linker Maasoever de beschikking te krijgen over een perceel
bouwgrond aan het Putscheplein, teneinde daar een kleine
kerk of een vergaderlokaal te bouwen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Ridderkerk: H. Kieviet Jzn te Voornendaal.

Bedankt voor:

Goes: H. Kieviet te Voornendaal.

Herkingen: H. Kieviet te Voornendaal.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Haamstede: cand. F. G. v. Binsbergen te Doornspijk.

Nes en Wierum: J. W. v. d. Doos te Den Briel.

Rhenen: B. Tuinstra te Beesd (Ged.).

Bedankt voor:

Ee bij Dokkum: W. G. G. Berekamp te Leeuwarden.

Patten a. d. Veluwe: N. Warmolts Na. te Woxep.

Roswinkel: O. W. C. v. d. Veen te Stadskanaal (O.).

Rotterdam (vac.-G. v. d. Giesen): W. C. Posthumus Meijjes
te Nijmegen.

Intrede te:

Gastorveen: cand. L. J. Cazemier. Tekst Rom. 1:16.

Oldebroek: S. Goverts Ja. Tekst Hoedl. 4:16a.

Overleden:

Dr H. P. de Proe te Aikmaar.

Algemeene Synode Ned. Herv. Kerk. De 110de
vergadering van de Alg. Synode der Ned. Herv. Kerk wordt
15 Juli te Den Haag geopend.